

depse: Cornel Coposu, Ion Bărbuș și Ioan Manea câte 2 ani, Constantin Ciucu și Cicerone Ionitoiu câte 1 an și 6 luni iar Dumitru Ionescu, Ioniță C.V. Dumitru, Paul Lăzărescu, Gheorghe Jurebie și Gheorghe Mihalache câte un an.

După 2 zile, fără să mai trecem prin Văcărești am fost duși la gara Basarab și expediți cu Duba la Aiud. Tot în același transport au fost aduși și o mare parte din lotul Zărnești cu Ghiță Popp și Anton-Ionel Mureșeanu, ei doi în lanțuri. Am găsit în dubă și unii de drept comun. O aglomeratie de nu te puteai mișca. Se sta până și pe scaunul de la W.C. care era în mijlocul nostru. Lipsa de apă a fost îngrozitoare. O găleată de apă la o sută de oameni. O mai umpleau acolo unde se nămerea ca duba să fie în fața vreunei cisterne. S'a mai adus apă și de la locomotivă căci ne dăduseră ca hrană rece slănină sărată și marmeladă.

În sfârșit în miez de noapte am ajuns la Aiud. Noi politici am coborât fiind înconjurați de gardieni care zbierau ca ieșiti din minti. La comanda cu lăntășii în față - (Popp și Mureșeanu) am pornit sub potopul de înjurături. Să mergi cu doi bătrâni în lanțuri și cu bagajul în pătură pusă în spate n-a fost ușor, un km. cred că am avut de mers.

Ghiță Popp reprezenta fala neamului românesc între noi. Pentru activitatea lui de salvare a românilor de sub jugul maghiar a fost condamnat la moarte și a reușit să fugă prin Bucovina și a ajuns la Chisinău unde s'a atașat lui Pantelimon Halipa contribuind la reîntregirea României. Și tot el fusese rugat de Iuliu Maniu să meargă la Moscova pentru semnarea armistițiului pe 12 Septembrie 1944. Iar acum condamnat pentru că Mircea Lepădătescu i-a răvnit locuința.

În ce lume intrasem?!

"Aiudule, Aiudule, țemniță cruntă  
Fă-te Zăludule piatră mărunță..."

În Brucla, localitate bimilenară, devenită Aiud prin secolul XIV, Crăișoașă Maria Tereza ar fi ridicat loc de prizon pentru iobagii răsvrațiți contra stăpânului, sau stăpânirii de la Viena, care le cerea să îndeplinească fel de fel de obligatii peste puterile omenești.

Pe aici au trecut desigur multi "tărănoi" de-ai lui Horia, care pentru ei a făcut drumul să se plângă la Viena. Pentru acești ciurdari ai Apusenilor îndrăznise și "doamna moților" să se plângă înaltei Curtii și să suferă în temnița Aiudului (Ecaterina Varga), și frații de luptă ai lui Avram Iacu au avut aceiași soartă.

Devenind neîncăpătoare, închisoarea își mărește capacitatea cu clădirea unui spital militar vecin iar după dualismul Austro-ungar se ridică Zarca (clădire cu 64 celule pe două nivele). Acest colt de iad devenit neîncăpător i se adaugă în timpul procesului Memorandumului, monstruosul "T" pe 3 nivele, cu 320 celule din care 8 "negre" fără geamuri și la subsol 2 camere de tortură.

Vecină închisorii apăruse Fabrica Stoica, o întreprindere de producere lucrare metalurgică (roabe metalice, căruțe, paturi de fier, sobe...) care a înflorit datorită muncii puscărișilor.

În 1941 Aiudul începuse să fie umplut de sute de legionari ce participaseră la rebeliunea contra generalului Ion Antonescu, printre ei generalul Constantin Petrovicescu, printul Alex. Ghica, Victor Birig, Ion Dumitrescu-Borsa....

În timpul luptelor din August-Sept. 1944 foarte multi au "evadat" și după trecerea frontului s-au reîntors.

Profitând de situația haotică de după alegerile din 1946, administratorul fabricii, un anuma Gavrilă Mares, o integrează (cu de la sine putere) în închisoare, închizând poarta fabricii și ridicând

un zid de peste 2 m. se intitulează director de fabrică și se mai proclamă director adjunct al penitenciarului. De fapt subdirector oficial al Direcției penitenciarelor era numit Temirov. Directorul tot un basarabean Guțan.

Ajunși pe 1 Aprilie pe un frig accentuat am fost cazați în celula 50 de la parter cu Dumitru Ionescu, Ciucu Costel, Paul Lăzărescu, ceilalți din lotul TUNT în celula alăturată. Vis à vis era celula în care locuia generalul Const. Petrovicescu căruia în expirașe pedeapsa de 2 ani și a rămas până a murit în 1950.

A doua zi am aflat că în ziua sosirii noastre murise Gheorghă Kintescu (fost inspector de siguranță) condamnat în 1946 în lotul Sumanelor Negre și pe care-l cunoscusem în August 1947 adus la Văcărești. A depus ca martor al acuzării contra lui Iuliu Maniu, alături de Steantă, Paliacu și Țantu. Readus în Decembrie la Aiud a mai trăit până au dat mugurii în floare.

Pe 4 Aprilie a fost un ger de am înghetat în celulă. Afară am auzit că gerul a distrus și florile pomilor fructiferi compromițând recolta din acel an.

Măncarea în Aiud era proastă și oameni ieșiți slăbiți. Seceata anilor 1946-1947 făcuse ravagii și "secerase" aproape 70-80 deținuți. Vom constata că și acest 1948 va face alte zeci de victime.

După sosirea noastră a venit în curând și Pastele care a fost sărbătorit creștinește. Dimineata la spălător am găsit pâinie sfiinită înmuiată în vin.

De abia ne împărțisem și după numărătoare și-a găsit administrația să-și facă de lucru cu noi.

A venit primul gardian Rusu și ne-a luat pe cei cinci din celula 50 și ne-a dus la poartă în dormitorul gardienilor. Acolo s-au adus găleți cu apă și cărpe. Ne-am uitat la ele dar n-am pus mâna.

-Ce mai așteptati?, s'a încruntat la noi primul gardian Rusu.

-Păi ce să facem?, am răspuns eu.

-Să spălați dormitorul!

-Noi?

-Dar cine credeti că o să-l spele?

-Noi niciodată n'o să spălăm dormitorul celor ce ne păzesc și ne tin cu forța, batjocorindu-ne.

Primul Gardian Rusu s-a făcut roșu de mânie, a pus mâna pe oncoadă de mătură și s'a îndreptat spre noi. Așteptam să înceapă să lovească, dar a luat-o dintr'un cap cu întrebarea:

Treci la spălat?

-Nu, am răspuns. După mine au mai fost alte patru răspunsuri; Nu.

-Va să zică tu ești instigatorul? Bine, te aranjez eu!

Pe ceilalți patru i-a luat și i-a dus în celulă cu dispoziția ca o săptămână să nu fie scoși la aer.

Pe mine m-a înjurat și m-a dat pe mâna a doi gardieni să mă ducă la beci, cu greutate. Nu stiam ce înseamnă asta. M'au dus în "T" la subsol într'o celulă fără fereastră. Au chemat fierarul, m'au culcat pe butuc, mi-au nituit lanțuri la picioare, apoi m-au legat de mâini tot cu lanțuri la care era o bilă rotundă de 10-15 kg. De mizcat cu lanțuri și greutate la mâini era foarte greu. Mai târziu am auzit că așa erau pedepsiti criminalii. S-a dat dispoziție ca trei zile să nu mi se dea mâncare. Deci începeam postul după Paști. Pe la ora 11 cineva a deschis ușa și mi-a aruncat niște cărpe spunându-mi: Bandajază-ți lanțurile la picioare să nu te roadă că faci răni când mergi.

Pe la două-trei după amiază mi s-a crăpat ușa și cineva mi-a întins un turtoi și mi-a zis: Băieții din celulă îți comunică să fii tare că mâine ei intră în greva foamei ca să te scoată.

Timpul nu-l puteai măsura decât după toaca de închidere și de deschidere. Le-am auzit pe amândouă. Dar în timpul nopții am auzit și foșnete prin celulă. Mi-am dat seama că trebuie să fie șobolani. Zornăiam din lanturi și iar dispăreau. Acest joc de-a v-ați ascunselea a durat tot timpul cât am stat acolo. A treia zi am fost scos și după ce mi-au tăiat lanturile m-au dus în celula 50.

Am aflat că prietenii declaraseră greva foamei și alte vreo 20 celule anunțaseră că vor intra și ele dacă nu mi se dă drumul. Cel mai mult care protesta și îndemna și pe ceilalți să acționeze a fost Ion Anton Mureșeanu - directorul ziarului Ardealul. Dar cel care acționa din umbră era inginerul Ion Vețeleanu. Am auzit că a mai scos o celulă care a refuzat și atunci probabil a scos dreptul comun. Amintind de dreptul comun trebuie să spun că erau și câțva criminali "celebrii":

Sile Constantinescu care își omorîse părintii și-i băgase în acid "sulfuric" ca să-i dizolve și apoi i-a aruncat la canal.

Blazian, un student la medicină care și-a omorît logodnica și apoi a disecat-o în colete pe care le-a răspândit prin București.

Ștefănescu, un ofițer din Craiova care prin 1935 omorîse o bătrână pe str. Vasile Alexandri, pentru a o jefui...

Andrei Nicolae zis Berilă, brutar care omorîse familia stăpânului său și se lăuda că a făcut 29 de mortăciuni. Și alții tot așa: de fioroși.

Grupul cel mai serios era al Sumanelor Negre cu generalii C. Eftimiu, Aurel Aldea și Mircea Holban, Mircea Criveanu, Puiu Calleya, căp. Popa, Mihai Țantu... Ei începuseră lucrările de canalizare în interiorul închisorii și obținuseră să fim scosi și noi la lucru pe lângă lotul "trotiliștilor". Mai lucrau acolo și câțiva frontieriști. Printre aceștia din urmă am recunoscut un prieten și-l stiam condamnat 10 ani în lipsă cu unul din loturile de trotiliști. M-am apropiat de el și l-am întrebat ce s'a întâmplat. Mi-a spus să mă fac că nu-l cunosc pentru că el este condamnat 6 luni pentru frontieră pe numele fals de Machedon.

Mai târziu a venit la mine Codin Bucoveanu și m-a întrebat dacă nu este Evolveanu condamnat în lipsă, în lotul lui? I-am spus că nu, este o confuzie, este un maramureșan Machedon, frontierist.

Și omul s'a eliberat ca frontierist la expirarea celor 6 luni, a fost arestat pe numele lui adevărat în 1950 și după expirarea pedepsei de 10 ani a ajuns cu domiciliu obligator pe Bărăgan. Deabia în 1980 a reușit să ajungă la Paris și să ceară azil politic.

Printre cei aproape o mie de politici (fiindcă grosul lor va veni în 1949), se aflau generalii Ion Arbore, Marin Anton, C. Petrovicescu, Alexandru Constant, Ioan Petrovici, Ilie Rădulescu (ziarist), Mircea Vulcănescu, general Nicolae Macici, George Manu, Mihai Mihăilescu, IOAN Z. Gheorghe, Mircea Cancicov și foarte mulți alții trecuți în volumele cu Victimele comunismului.

Am amintit că în 1947 au fost foarte mulți morți în condiții de exterminare. Din numărul celor ce au continuat să moară în 1948 căva victime ilustrează drama acestui an al Golgotei românești:

General Modest Isopescu, Mircea Cătuneanu (farmacist din Constanta), Constantin Ruxandra (din Balș), Nicolae Dragomir și Grigore Pătroiu (ambii soferi din București), Nicolae Alexandrescu (avocat București mort 19 April 1948), Anton Berbenescu (Vrancea), Tudor Mircescu (din Ceptura), Savin Stănoiu (farmacist), Gavril Cătușan (croitor din Pitesti), Gaspar Csura (mort pe 8-04-1948) și numărul lor continuă, iar numele lor numai Dumnezeu le știe pe toate...

"Morminte dragi, lumină vie,  
sporite ntr'una an de an,  
noi v'auzim curgând sub glie,  
ca un șuvoi subpământean!..."

Cu cât ne apropiem de 1 Mai 1948 cu atât se zvonea mai mult despre un decret de grațiere. Dreptul comun jubila. Erau siguri că se eliberează.

Imediat după 1 Mai a sosit un procuror din Aiud și a început să cheme detinutii să-i întrebe despre motivul condamnării. Noi ne-am pus de acord. Am hotărât să vorbim același limbaj. Suntem pentru delict de presă, pentru un articol publicat fără a-l prezenta la cenzură. Dumitru-Mituș Ionescu care era avocat din discuțiile purtate a reușit să afle că până la doi ani pedeapsa se reduce la jumătate și că delictele de presă intră în grațiere.

Când s'a auzit acest lucru, toți celularul a început să ne asalteze cu tot felul de comisoane. În acele zile se instalase o atmosferă de destindere deoarece gardienii nu știau cine pleacă și ci rămâne. În fața solicitărilor foarte numeroase a trebuit să luăm o hotărâre. S'a căzut de acord că riscul să fie minim și toată lumea servită. Atunci s'a găsit soluția aranjării unui fund dublu la un singur geamantan, și unul singur să-și asume riscul. Cum în închisori se găsesc tot felul de experți s'a aranjat geamantanul și riscu a rămas asupra mea. Pe lângă 100 de bilete se mai găsea și un memoriu amănunțit de vreo 10 pagini al lui Ghiță Popp, memoriu ce trebuia înaintat Tribunalului militar, iar o copie trimisă în străinătate.

În ziua de 8 Mai, lotul nostru (în afară de C. Coposu care rămăsese la București și de Ion Bărbuș cu Ion Manea care nu executaseră jumătate din pedeapsă) am fost scoși cu bagajele în curte în fața grefei. Acolo erau peste 150 de deținuți de drept comun, în afară de noi singurii politici. Subdirectorul Temirov a început să vorbească arătând importanța decretului și redarea noastră societății. Strigau cei de drept comun, aduceau mulțumiri guvernului. Noi eram într-o situație penibilă, ascultam și atât. Printre cei ce se eliberau se găsea și Sile Constantinescu.

Noi, ceilalți șase politici am fost trimisi cu însoțitori la Siguranța orasului Aiud pentru a-și da avizul de eliberare. Am ajuns acolo pe la orele 15 și am fost chemați unul câte unul să ni se facă percheziție amănunțită la bagaje. Fiecare ieșea și aștepta în curte. Eu am rămas ultimul. Cei doi subofițeri s-au apucat să discute, și au discutat peste o jumătate de oră. Se părea că mă uitaseră.

Eu îmi păstram calmul și păream indiferent.

Cei de afară mi-au povestit că fîrbeau, au bănuț că m-au prins. Într'un târziu m-au chemat cu bagajul. Am luat valiza, m'am apropiat și în fața lor am răsturnat-o, și am pus-o goală alături.

Ce-ai făcut, m'a întrebat unul.

Am răsturnat-o ca să puteți controla mai bine lucrurile, și pe cele verificate să le asez în valiză.

Au început să controleze amănunțit obiect, cu obiect și eu aranjam tacticos în valiză.

Când au terminat mi-au spus că pot ieși în curte.

Am ieșit și m-am îndreptat spre ei, pe care i-am văzut "plouați".

Trecuseră prin emoții, căci după ce ai trăit aproape un an la un loc, s'a creat o comuniune sufletească și durerea unuia ca și bucuria devenea un bun comun. Era o solidaritate pe care numai pușcări a reușit să o sudeze, în fața dusmanului comun. Acolo s'au găsit expresia celei mai nobile sentimente de prietenie și sacrificiu.

Cu toții, Dumitru IONESCU, Costel CIACU, Gicu JUREBIE, Ionită C.V. DUMITRU, Paul LĂZĂRESCU și cu mine am plecat spre gară însoțiți de agenți, care ne-au supravegheat în tren până la Teiuș.

Dimineața pe peronul gării de Nord ne așteptau cu flori cele două surori Jurebie care fuseseră anunțate telefonic.

## ZISĂ LIBERTATE

Viata celor de afară era grea. Teama începuse să pună stăpânire pe cei din afara închisorilor. Prietenii ne ocoleau. Numai cei din apropierea familiei se manifestau cu dragoste față de noi.

Familia colonel Petre Georgescu m-a primit cu multă căldură și mi-am găsit un suport moral, în încercarea de a-mi găsi un rost. A trebuit timp de o săptămână să împart comisioanele și mai ales să fac să ajungă la destinație memoriul lui Ghită Popp.

Nu a trecut nici o săptămână și am constatat că teroarea s'a intensificat. Se primeau vesti că în toate colturile țării începuse vânatoarea legionarilor. Amploarea aveam s'o constat mult mai târziu când voi fi în posesia cifrei de circa 3400 arestați nu-mai în noaptea de 15 Mai 1949. Restul până la 5.000 din prima listă vor fi puși în urmărire, și alte liste vor circula. ca

Dar nu numai legionarii erau arestați am aflat și de Titel Petrescu ridicat cu alți social democrați.

Deci comemorarea sutei de ani de la Adunarea de pe Câmpia libertății se făcea prin pierderea libertății a mii de români.

În casa colonelului Petre Georgescu si-a făcut apariția avocatul Teodor-Wili Popescu venit din prizonieratul rusesc după 5 ani. Sosise cu un grup de repatriați din URSS în jurul lui 5 Mai și fost prefect de Dâmbovită în 1940 a auzit de amploarea arestărilor. Pentru a evita un nou necaz a venit la București și a fost primit de col. P. Georgescu care fusese la o unitate militară din Târgoviste. Am stat aproape 20 de zile împreună, aproape pe că nu mai aveam noaptea; De la mine a aflat situația politică la zi, de care era rupt de când plecase pe front, iar eu am aflat drama prizonierilor din lagărele de exterminare prin muncă forțată.

Povestea cu mult talent etapele din infernul comunist, acolo se vindea frate pe frate pentru un blid de cașă. A relatat comportamentul unor martiri care au luptat cu forțele întinericului pe care i-au cunoscut și cei din "gulagul" românesc unde au fost dați pe mâna celor din țară ca să-i "termine". Nu se poate trece mai departe fără a-i aminti în vesnicie: George Fonea, Aurel State, Radu Mărculescu, St. Turmug, Nae Cojocaru, Victor Clonaru, Mateianu... și atâția alți care au apărat demnitatea românească în fața unui pumn de trădători care voiau să spargă unitatea (românească) "Filișpica" ținută de Wili Popescu acestor renegați adunați în jurul uneia fără neam și Dumnezeu (Ana Pauker) a rămas "întipărită" în inimile acestor frați de suferință, ca un strigăt de răznoare împotriva trădării:

"...Cu ce drept tu, străină de neam, acuzi de trădare pe cei aflați în suferință și dai lecții de simțire românească aceluia pe care patronii tăi i-au ținut în iad și care nu vor să folosească, în ciuda amenințărilor cu moartea, senza ce le-o dai, de a iesi de aici, așa cum au făcut-o nefericitii care te urmează... Cât privește mâna generoasă de care vorbești, e o mână de fier în mânușe de catifea, care ni se întinde nu ca să ne elibereze, ci ca să ne subjughe, fiindcă ea aparține unei puteri care în expansiunea ei spre apus și sud, se împiedică de noi, românii, ca de un obstacol..."

Ce om minunat Wili. Până la urmă, pu peste mult timp, a fost arestat și a rămas tot timpul în rândurile oropsiților, defilând în lanțuri în grevele la Baia Nistrului... aruncat 6 luni înlăntuit în izolare cu alte zeci de neînfricați....

Ne-am despărțit, nu ne-am mai văzut, dar am auzit unul de altul prin toate ungherele iadului comunist instaurat de-străina de neam.

## IN ACTIUNEA DE AJUTORARE

La eliberare promisese celor rămași în Aiud că nu vor fi uitați. Si în această acțiune de ajutorare am avut din primul moment concursul avocatului Emanoil-Puiu Heul mutat din Iasi la București și al inimoasei Nina Anca.

Sistemul represiv ca să-și acopere înscenarea procesului contra conducerii PNT-ului a trecut la judecarea ultimului lot de care se serviseră în acțiunea de "răsturnarea regimului prin violență". Arestatii începând din 25 Iulie 1947 și constituiti în lotul "generalilor" după ce unii s-au degradat prin declarațiile mincinoase pe data de 19 Mai 1948 au fost aduși în fata aceluiaș ticălos Alex. Petrescu (făcut ca răsplată general) și judecați-condamnați-pe bază depozitiilor făcute în procesul din Nov. 1947.

Acum prin Sentinta nr. 777/19 Mai 1977 au fost condamnați: Generalii, Negrei Gabriel, ZORZOR Vasile, Stoika Grigore, Gheorghies Alex., Gheorghiu Ermil, comandorii Mircea Cioroiu și Gheorghe Mocanu, lt. M. hăilescu Ticuță, maior Fetecău Ion, locotenent invalid Vasiliu Paul-Romeo, plutonier major Albu Gheorghe... Pedepsele au fost dure, de 7 ani la cei mai mari în grad, și multi au rămas în gropile comune.

Un sprijin substanțial am avut în Biserica Greco-catolică de pe str. Polonă unde oficia episcopul în clandestinitate Liviu Chinez, prin care se primeau pachete din ajutorul american care funcționa din primăvara lui 1947. Astfel am putut da familiilor celor de la Aiud ca să poată trimite cele 3 kg. acceptate pe lună. Ca bază trebuia să fie zahărul și slănină. Prin Victor Goanță s'a aranjat să primim slănină din Banat pe care o dam familiilor s-o expedieze.

În Iulie și jumătatea lui August, am fost chiar în Banat unde am mai căpătat forțe și s'a aranjat continuitatea ajutorării.

Tocmai atunci se întâmplase ruptura dintre Tito și Stalin și asistam la trecerea trenurilor cu armament greu rusesc (tancuri, tunuri-mașini) spre frontiera Iugoslavă. M-am gândit la un moment dat să trec și eu spre vest dar mi-a trimis vorba Ion Bărbuș care se eliberase și el, ca să vin la București că mai avem ceva de făcut... Tot în acest timp s'a întâmplat într-o noapte, la un sălaş să-l văd pe colonelul Ion Ută pe care-l cunoașteam din timpul campaniei electorale. Era de atunci urmărit și el și alții. Venea dinspre Orșova și căuta să se aranjeze pentru Iarnă. I-am povestit despre înscenarea procesului Maniu și cele ce se petreceau prin închisoare. Spera că prin acest conflict ruso-iugoslav se întrevedeau unele speranțe. Și aici în munții Semenic sunt oameni de nădejde cu care se poate rezista. Auzise de plecarea lui Ghilezan în apus și spera că va face ceva pentru țară, de acolo.

Ne-am despărțit în jurul SF. Marii lăsându-mi impresia unui om hotărât și de nădejde pentru acest neam.

În acest colț liniștit al Banatului, în comuna Cuptoare pe 18 Iulie 1948 avusesem o întâmplare neplăcută. În noaptea de 18/19 Iulie pe când dormeam cu prietenul Victor Goanță, fiul preotului din comună, am fost treziți în plină noapte de gălăgie. Se ajunsese în hol și cineva vroia să verifice cine dormea în camere. Colegul meu invalid de război a ieșit. Erau două persoane însoțite de paznicul primăriei, cautau pe ginerile preotului. Colegul le-a spus că este căsătorit cu sora lui și au casa lor în capul satului explidului paznicului.

Au plecat necunoscuții dar noi n'am mai putut dormi. Ne-am dus într-o sură până dimineată.

Cel căutat se numea Ionel Diaconescu, era pensionar și bolnav de ficat. Fusese înainte inspector la Prefectura poliției Capitalei, la Direcția slava.

În Ianuarie 1941 fusese ridicat, dus într-o pădure din marginea Bucureștiului și împuscat de niste agenți ai poliției legionare. Dar o minune a făcut să nu fie omorât, s'a trezit rănit și a mers până a dat de casa unor țărani cumsecade. A ajuns la un spital unde doctorii l-au ținut ascuns și l-au tratat. După rebeliune și-a continuat serviciul și prin 1947 s'a pensionat retrăgându-se în satul soției unde ducea o viață liniștită îngrijindu-și sănătatea.

După 7 ani era din nou ridicat de alți agenți, și să-ducă de data aceasta pentru totdeauna fiindcă de această dată a fost externat în temniță.

De fapt în jurul lui Sf. Ilie au fost ridicati sute de foști funcționari din siguranță și politie. A fost doar începutul deoarece s'a continuat arestarea lor, și după conferința de la Geneva (1954) s'a hotărât eliberarea lor dar nu înainte de a-i condamna după ce trecuseră prin muncile fortate de la Canalul mortii și minele de plumb de la Baia Sprie și Cavnic. Motivarea a fost găsită repede: "activitate intensă contra clasei muncitoare".

Tot în libertate fiind am auzit despre arestările masive din lotul Miscării de rezistență națională "condus" de inginerii Alex. Popp și Ion Bujoiu. Cu acest lot despre care am amintit în lucrările anterioare în amănunt, acum amintesc de arestarea unor prieteni și cunoscuți: Constantin Ionașcu, Eugen Ghimicescu, Nelu Pădureanu..

Au fost cazuri, destul de rare, când s-au mai și eliberat. Despre un astfel de caz mi-a povestit un coleg macedonean - Cavachi Șterea - numit profesor la Adam Clisi. Este vorba de Gogu Puiu, o figură de venită celebră și care a fost condamnat de Curtea Marțială din București cu o săptămână înaintea noastră, pe 19-03-1948.

Era o figură deosebită, plin de energie și tot timpul în mișcare. Era frământat, ca un leu în cușcă. În 1942 e trimis pe front dar ajunge prin Bulgaria în Germania și la capitularea Germaniei trece în Italia. A colaborat cu serviciul de informații american și în Austria a intrat în conflict cu un ofiter austriac. A fost condamnat 6 luni până la 1 Martie 1947. Împreună cu Pitulea Enache se hotărăsc să vină în România și pe 28 Martie 1947 se prezintă la Consulatul Român de la Budapesta de unde e trimis la Oradea cu pașaport fals pe numele de Osman Ali Ahmed din Albania. Pe 4 Aprilie 1947 arestat, torturat și trimis la siguranța din Constanța. Cu dosar de înaltă trădare ajunge la București unde va fi condamnat la 1 an. La plecarea noastră spre Aiud a rămas în Curtea Marțială și spre sfârșitul lui August auzeam că era liber și colinda satele Dobrogei și nu degeaba. El a pus pe picioare cea mai importantă mișcare de rezistență ce a avut numeroase ciocniri cu securitatea ce luase ființă de curând. Va muri ca un adevărat erou la un an după eliberare. Activitatea lui și a peste 1000 de luptători Dobrogevi a fost prinsă cu amănunte în lucrările lui Constantin Ionașcu.

Revenit de la Cuptoare, după Sf. Maria Bărbuș mi-a spus că a făcut rost de un Ghestetner și e bine să refacem subiectele de la "Școala de cadre" despre programul și doctrina PNT și după aceea să plecăm în străinătate. I-am spus că mai ratasem plecarea cu Gabriel Bulzan care venise să mă i-a și din neglijența lui Paul Lăzărescu nu m-am întâlnit cu el.

Acum aranjasem să primesc lunar câte un colet cu alimente, în special slănină și să aranjez expedierea la închisori prin familiile celor condamnați.

Pe 29 August 1948, de Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătoru, m-am dus spre Gara Filaret să ridic un pachet venit din Banat.

În drum s'a urcat un fost agent de poliție care mă arestase în 1947, iar acum era în uniformă de comisar și a început să mă întrebe cei cu mine. I-am spus că am fost grațiat. Grațieri pentru polițici ca tine nu se poate, cred că tu ai evadat. Erai la Aiud...

Văzând că nu se lasă convins, cum a plecat tramvaiul din stația Buzesti spre Calea Griviței și fiind în remorca deschisă a unui vagon, l-am împins și în plin mers am sărit și am început să fug spre Calea Victoriei, cu gândul să ajung mai degrabă la spital, decât la închisoare.

La alarma lui Costea s'a oprit tramvaiul și el a început să fugă după mine strigând "puneti mâna pe hoț".

În Piața Buzesti am dat de doi polițiști care încercau să mă oprisească și când am ajuns la 4-5 metri de ei am schimbat direcția pe linia tramvaiului spre Calea Victoriei-Romană.

Dar ghinion, din fața Căminului de fete "Prahovean", de la sediul p.c.r. al sectorului 4-verde ieșea o mașină încărcată cu "muncitori" și a încercat să-mi taie drumul mergând spre cămin. Văzându-mă înși a colțit, am bătut puternic cu picioarele și peste botul mașinii am făcut săritura cunoscută sub numele de "cascada". Am căzut în mâini, dar și în cap, lovindu-mă ușor, dar săgele a început să tâșnească. Eram încălzit și nu simțeam nici un fel de durere.

Pe sus m-au dus la o farmacie care se găsea în apropiere și au rugat pe farmacistă să mă panseze.

Costea a început să mă dojenească, că de ce am făcut una ca asta, că n-am încredere în el... A lăsat un sergent de stradă să mă panseze și el a plecat.

În timp ce mă pansa, i-am comunicat farmacistei un număr de telefon unde să anunțe că am fost arestat și cine sunt. Farmacista s-a executat și seara a și anunțat.

Peste o jumătate de oră s'a întors Costea și m'a dus la circumscripția de poliție vis à vis de Biserca Sființii Voievozi-Grivita.

Acolo m-a perchezitionat și a reușit să de un telefon... Am auzit doar... Da, Cici... L-am luat și l-am adus la poliție... Este lângă mine. Sigur. Da, imediat. Mi-a făcut semn să mă apropii și mi-a dat receptorul.

Cine este la telefon, am întrebat:

Bulz mi-a răspuns de la capătul celălalt. Ce faci miea zis.

I-am răspuns că am venit să-mi fac numirea în învătământ.

-Dar vum ai iesit din puscărie?

-Prin decretul de reducere a pedepsei de la 1 Mai.

Acest Bulz îmi fusese coleg de cămin la "Matei Voievod", făcea pe ilegalistul și era dintre studentii bătauși după 23 August '944, în 1947 ajus comisar, omul lui Nicolschi" m'a bătut după arestare, fiind trădat de Paul Sava agentul lui Nicolschi.

-Aș vrea să te văd, să stăm de vorbă, mi-a zis.

Cum să nu, mâine cred că e posibil i-am răspuns.

-Bine... Vino la ora 15 pe Calea Victoriei pe colț unde are sediul Tătărașcu.

-De acord i-am răspuns... și acum dă-mi-l pe Costea.

După ce au vorbit amândoi, mi-a dat toate lucrurile înapoi și am plecat, însoțindu-mă vreo 300 metri. Pe drum mi-a spus că a fost seful poliției din gară Cluj și Bulz a reușit să-l aducă în București, că e băiat bun, să discut cu el... și după aceea să trec să-și spun ce-am aranjat și mi-a dat adresa de acasă.

În halul în care mă găseam, cu cămașa plină de sânge și capul spart, mergeam și nu eram hotărât în ce direcție să mă îndrept.

Până la urmă am pornit spre casa lui Cornel Coposu din Herăstrău unde știam că va trece Puiu Heul și așa fi voi da de știre.

Arlett Coposu și soțul ei France Marcovici au rămas uimite când m-au văzut în ce hal arătam. Am făcut o baie, mi-am curățat hainele și mi-au dat o cămășe de-a lui Cornel care-mi era foarte largă.